

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Hivatala

Iroményszám: V/10786

Érkezett: 2009 SZEPT 30.

KÉPVISELŐI ÖNÁLLÓ INDÍTVÁNY

2009. évi ... törvény

az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról

1. §

(1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 17. §-a (1) bekezdésének *h*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[17. § (1) Mentés az ajándékozási illeték alól:]

„*h*) a termőföldről szóló törvény 3. §-a *u*) pontjának 2. alpontjában meghatározott mezőgazdasági termelők gazdaságátadási támogatásának igénybevétele érdekében a közeli hozzátartozóval [Ptk. 685.§ *b*) pont] megkötött szerződésben a mezőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges ingatlan, valamint ingó ajándékozási, illetve vagyoni értékű jog ingyenes átengedése;”

(2) Az Itv. 26. §-ának (1) bekezdése az alábbi *r*) ponttal egészül ki:

[26. § (1) Mentés a visszterhes vagyonátruházási illeték alól:]

„*r*) termőföldről szóló törvény 3. §-a *u*) pontjának 2. alpontjában meghatározott mezőgazdasági termelők gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében megkötött szerződésben a mezőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges termőföldnek nem minősülő ingatlan, valamint ingó – ide értve a gépjárművet és a pótkocsit is – tulajdonának illetve vagyoni értékű jognak a megszerzése.”

2. §

E törvény a kihirdetést követő 15. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban levő eljárásokban is alkalmazni kell.

Indoklás

Az európai agrár- és vidékpolitika alapját az egyéni/családi gazdaságok adják. Ezek megerősítése, a generációk közti kapcsolat, a gazdálkodás folytonossága és annak időről időre történő megújítása tehát olyan fontos kérdés, melyet különböző közösségi eszközökkel, támogatási formákkal segít az EU. Ezek közül két – a 2007-2013-as tervidőszakra vonatkozó, 1698/2005/EK számú, európai vidékfejlesztési (EMVA) rendelet által a tagországok számára felkínált, és így az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP-ben) is szereplő – igen fontos támogatás jogcím a gazdaságátadási támogatás és a fiatal gazdák induló támogatása.

A két – egymással szorosan összefüggő támogatási forma – lényege az, hogy ha a gazda elér egy adott – általában 55 éves – életkort, és termelő tevékenységét befejezve gazdaságát átadja egy közvetlen családtagjának (fiának, lányának, menyének, vejének, unokájának stb.), aki átvevőként vállalja, hogy legalább 5 évig folytatja a gazdálkodást és 10 éven belül nem idegeníti el a gazdaságot, akkor az erről szóló megállapodás alapján az „idős gazdát” életjáradék-szerű rendszeres kifizetés illeti meg, a fiatal gazda pedig jogosulttá válik egy beruházás típusú, egyszeri, vissza nem térítendő szabad felhasználású fejlesztési támogatásra, amellyel megújíthatja, saját elképzelései szerint alakíthatja, illetve bővítheti birtokát. Ez a két eszköz tehát közpénzekből nyújtott támogatásokkal jelentősen segíti a családi gazdálkodás folytonosságának fenntartását, a generációváltást és a gazdálkodás generációnkénti megújítását. Az ehhez fűződő közérdeket az is kifejezi, hogy az ilyen – családon belüli – gazdaságátadás egésze illetékmentes, szemben az egyéb típusú – ajándékozás vagy eladás útján történő – birtokelidegenítéssel.

A fenti modelltől azonban a magyar rendszer egyebek mellett annyiban is – megítélésünk szerint indokolatlanul – eltér, hogy az illetékmentesség a gazdaságátadás keretében történő átruházás esetén nem a birtok egészére, hanem csak a földbirtokra vonatkozik. Bár az Illetéktörvény ajándékozási illetékmentességet biztosító rendelkezéseinek jogpolitikai indokai kapcsán magunk is egyetértünk azzal a mai szabályozással, hogy amennyiben az átvevő a 83/2007-es FVM rendelet 6. §-ában biztosított jogtechnikai megoldások (adásvételi, vagy ajándékozási szerződés) közül a gazdaság átvételéhez az adásvételt választja, úgy – amennyiben teljesülnek az Itv. 26. § (1) bekezdésének p) pontjában foglaltak – a gazdaság vagyonelemei közül legfeljebb a termőföldhöz biztosít visszerthes vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettség alóli mentességet a jogalkotó, ám álláspontunk szerint más megítélés alá kell esnie az olyan ajándékozási szerződésnek, amelyben a gazdaságátadás keretében megajándékozott átvevő a gazdaságot átadó gazda közeli hozzátartozója, és a gazdaság átadásának célja a fentiek szerinti folytonosság, a gazdaság továbbvitelének biztosítása.

Megítélésünk szerint nálunk is – nemcsak jogpolitikai, de – kiemelt szakmapolitikai, agrár- és vidékpolitikai, gazdasági és társadalmi érdek is fűződik ahhoz, hogy az állam a generációk közti kapcsolatot, a folytonosságot szervesen biztosító családi gazdaságokat megerősítse, továbbá a lakossággal szembeni élelmiszerellátási kötelezettségének teljesítését oly módon is biztosítsa, hogy a működő gazdaságok családtagok általi továbbvitelét a gazdaságátadás körében átadott, a mezőgazdasági tevékenység fenntartásához okszerűen szükséges vagyon egészének illetékmentességén keresztül is támogassa. Az illetékszabályok meghatározásával is elősegíthető, hogy a kialakuló munkakultúra a tradicionálisan mezőgazdasági tevékenységet végző családokban többtetteher viselése nélkül „átörökíthető” legyen, és fontos, hogy ez ne csak öröklés jogcímén történhessen. A mezőgazdaságnak egyébiránt ma nincs is akkora jövedelemtermelő képessége, hogy öröklés esetén a tevékenységet folytató

leszármazó az örökösársától „magához váltta” azt a termelőeszközt, amelyet szüleivel eladdig is együtt működtetett.

Meggyőződésünk, hogy az EU támogatási prioritásoknak megfelelő és a 83/2007-es FVM rendeletben is szereplő – életkorral kapcsolatos – feltételrendszer is annak érdekében került kialakításra, hogy még a szülők életében dőljön el: a mezőgazdasági munkatevékenységbe aktívan bekapcsolódó közeli hozzátartozó tulajdonnal is megerősített jogcímen vihesse tovább a gazdaságot. Éppen ezt szolgálja az EU vidékfejlesztési eszközrendszer keretében biztosított két – fentebb említett, egymással is összefüggő – támogatási jogcím, mint a gazdaságátadási támogatás, és a fiatal – a gazdaságot átvenni kész – gazdák induló támogatása. Ennek jelentőségét az előregedő gazdátársadalom és a hazai agrárium demográfiai helyzetének ismeretében nem kell külön magyaráznunk.

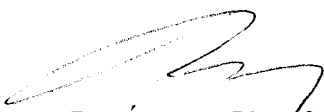
Nem felel meg a magasabb rendű társadalmi és jogpolitikai, a tradicionális mezőgazdaság kiépítéséhez – ezen keresztül a nagyobb ellátási biztonság megteremtéséhez – fűződő érdeknek sem, ha a jogalkotó pusztán költségvetési, fiskális szempontok érvényesítésén keresztül az illetéktörvény rendelkezéseivel a bevétel maximalizálására törekszik úgy, hogy az átvett gazdasághoz a termőföldön kívül okszerűen hozzákapcsolódó vagyonelemek megajándékozott általi szerzését illetékekkel terheli, megnehezítve ezzel a gazdaság családon belüli továbbvitelét. Ennek kiadásoldali gazdasági, társadalmi kárai messze meghaladják bevételi oldali fiskális előnyeit.

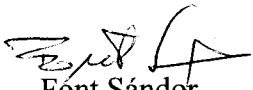
Az illetéktörvény – ajándékozási illetékfizetés kapcsán tapintható – logikája is azt sugallja (csak termőföld ajándékozása esetén 50 % kedvezmény; gazdaságátadás keretében történő termőföldszerzés esetén viszont már 100 % illetékmentesség), hogy a jogalkotó felismerte: egy magasabb szervezetségi szint, egy gazdaság, mint termelési egység egészenek fenntartásához magasabb érdek fűződik. Ezt a felismerést illetékmentességgel is preferálta.

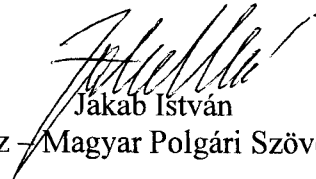
Előbbiekből következik, hogy mindaz, ami a gazdaság működtetésének fenntartásához hozzátartozik, kell, hogy ossza a termőföld sorsát. Megítélésünk szerint tehát mindazon vagyonelem ajándékozási illeték nélküli megszerzését biztosítani kell a jogalkotónak, amelyek a gazdaság, mint mezőgazdasági termelési egység tevékenységének funkcionális fenntartásához okszerűen hozzátartoznak, és amelyeket az európai vidékfejlesztési támogatási rendszernek megfelelő gazdaságátadási támogatás feltételeként, a mezőgazdasági termelő tevékenység fenntartása érdekében, a gazdaságátadás keretében ruház át a gazda közeli hozzátartozójára, mint megajándékozottra.

Az illetékfizetési kedvezményt indokolt kiterjeszteni a mezőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges termőföldnek nem minősülő egyéb ingatlannal, ingóval – ide értve a gépjárművet és a pótkocsit is - , valamint vagyoni értékű joggal. E vagyonelemek a gazdaság egészenek működéséhez szükségesek. Termőföld esetén indokolt megtartani azt az általános mentességi szabályt, amely legalább öt éves mezőgazdasági tevékenység folytatását írja elő [lásd: Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pont].

Budapest, 2009. szeptember 29.

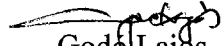

Dr. Ángyán József
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Fönt Sándor
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Jákab István
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

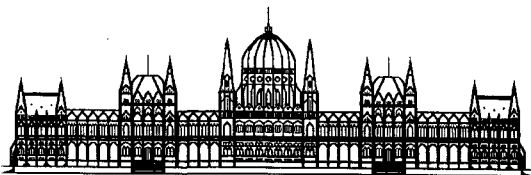

Dr. Medgyasszay László
Kereszténydemokrata Néppárt

Herbály Imre
Magyar Szocialista Párt

Godó Lajos
Magyar Szocialista Párt

Velkey Gábor
Szabad Demokraták Szövetsége

Karsai Péter
független

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Katona Béla
az Országgyűlés elnöke
részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés Házszabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY. határozat 85. §-a alapján „*az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról*” az alábbi törvényjavaslatot kívánjuk benyújtani.

Budapest, 2009. szeptember 29.

Dr. Ángyán József
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Font Sándor
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Jakab István
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Dr. Medgyasszay László
Kereszténydemokrata Néppárt

Herbály Imre
Magyar Szocialista Párt

Godó Lajos
Magyar Szocialista Párt

Velkey Gábor
Szabad Demokraták Szövetsége

Karsai Péter
független